

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socialno demokratične stranke.

Izhaja raz en nedelj in praznikov vsak
dan opoldne.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom
za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za
četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nem-
čijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in
Ameriko K 48.

Posamezna številka 14 vin.

Št. 103.

V Ljubljani, torek dne 7. maja 1918.

Leto II.

Kako je z mirom?

Topovi pokajo, Strojnice kose naskakuječe čete. V bližnjem boju z bajoneti in ročnimi granatami padejo damnadi tisoči ljudi. Neovirano divja vojna furja dalje čez razmesarjena trupla, čez razrušena mesta, čez goreče vasi. O miru nobenega govora več. Državniki, ki so še pred meseci imeli tako vsiljive mirovne govore, so utihli, »konverzacija« z Wilsonom, ki se je pričela tako upopolno, je pretrgana; orožje ima besedo. In vendar noče utihniti vprašanje o miru. Utrujene žene, ki se tresejo za svoje može in sinove na fronti in v vietništvu, izmučene matere, ki gledajo, kako njih otroci slabe in blede, vojaki, ki že po 45 mesecev niso doma, ne delajo za dom, niso sredi svoje družine in poslov, nimajo veselja do življenja, ti vsi vprašujejo sredi vrvenja velikanskih bojev na frontah vendar še vedno le: kako je z mirom?

Bil je čas, v katerem smo mislili, da smo bližje miru kakor sedaj. To je bilo pred dobrim letom, ko je ruska revolucija z enim samim udarcem izpremenila podobo Evrope: v velikih majnikovih dneh, ko so delavci petrogradski pregnali iz njih pozicij Miljukova in Gučkova, zagovornika velikoruskega osvojevalnega pritiska. Takrat smo imeli upati, da se bliža velika ura sprave narodov. Osrednje sile so takrat trdile, da so pripravljene za ceneni sporazumni mir. Ubratile so se polmočne koalicije; branili so uspešno svojo posest proti svetovni zvezi; toda vedno so še stoli nasproti orjaški sili na vzhodu in zahodu, katero premagati si skoro niso upale, kazale se niso nasprotne kakemu sporazumljenju. Že v decembru 1916 so stavile svojo mirovno ponudbo. Po letu 1917 sporazumnemu poizkusu v Štokholmu niso delale nobenih ovir. Večina nemškega naroda je pristala na resolucijo državnega zbora, ki je zahteval sporazumni mir. In državnozbornična večina je sodelovala pri odgovoru, ki ga je dala Nemčija papežu na njegov mirovni predlog. Toda takrat vlade na oni strani strelskih jarkov niso hotele ničesar slišati o miru. Ententa je še upala na razpad osrednjih držav. Se je mislila, da bo Nemčija izročila Lotaringško, Avstro-ogrska pristala na zahteve Italije, Rumunije in Srbije, Turčijo je prisilila na izročitev Armenije in Mezopotamije. Ententa je takrat Rusiji izsilila nesrečno ofenzivo, Štokholm je predstavljala kot »nemško intrigo«, socialistom zabranila pot v Štokholm, mirovni notri papeževi ni privoščila niti odgovora, ter je končno, ko Rusija ni bila več zmožna, da bi se bojevala, prezirljivo odklonila povabilo, da bi se udeležila razprav v Brestu Litovskem. Ententa je takrat prevzela strašno krivdo, ne samo odgovornost za podaljšanje vojne z vso njeno grozoto, ne le odgovornost za usodo ruskega zaveznika, ki je bil izročen brez moči premoči osrednjih držav in s tem potentakem svoji grozoviti usodi, temveč tudi odgovornost za usodo drugih ententnih držav. Zakaj s tem, da je ententa odklonila mir poleti 1917, je zakrivila računski pogrešek brez primerbe. Danes bi bila ententa srečna, ko bi mogla skleniti mir, na kakršnega bi bile takrat osrednje države takrat nedvomno rade pristale.

Zakaj izza poloma v Rusiji so se razmere moči v Evropi popolnoma izpremenile. Nemške čete stoje sedaj na Finskem, kakor tudi v baltičkih deželah, v Ukrajini, kakor na Krimu. Nemški imperializem sega sedaj po ozemljih, o katerih se mu poleti 1917 še niti sanjalo ni. Kurska, Livonska in Estonska se imajo pridružiti Nemčiji, na Finskem in Litavskem se postavijo Nemški knezi, Ukrajina in Rumunja se imata s trajno zvezo navezati na osrednje države. In ko bi osrednje države same ničesar ne hotele zahtevati od entente, ako bi bile same pripravljene, da vzpostavijo na zahodu in jugu stare meje, bi se vojna za entento vendarle končala s strašnim porazom, zakaj siloviti imperij, katerega poizkušnja Nemčija na vzhodu uveljaviti, bi razmerje moči med Anglijo in Nemčijo premaknil popolnoma v prilog Nemčiji, in Francijo in Italijo potisnil na mesto velesil druge in tretje vrste. Toda tudi na zahodu in na jugu ententi niso več zagotovljene stare meje, kajti polom Rusije, ki je dal Nemčiji priliko, na kakršno se sama nikoli ni upala, je mogočno razpel jadrnice nemškega imperializma. Sedaj nočejo Nemci tudi na zahodu več slišati o »mekem miru«, sedaj govore zopet o aneksijskih rudnikov z železno rudo v francoski Lotaringiji in o vojaški in gospodarski vladvi v Belgiji. Miru, kakršen bi se bil utegnil skleniti pred letom, da še celo pred pol letom, Nemčija sedaj noče dovoliti več ententi. In miru, kakršnega bi

hotel nemški imperializem sedaj skleniti, se ne podvrže noben narod, dokler ni premagan; ententa se ne bo podvrgla, dokler angleško brodovje obvladuje še morje in dokler milijoni ameriških rekrutov še stoje v rezervi.

Mir pred letom dni ni bil mogoč, ker je takrat ententa še upala na zmago nad osrednjimi državami. Danes ni mogoč, ker sedaj Nemčija upa, da premaga entento in jo prisili, da se podvrže njenim zahtevam. Mir je nemogoč, dokler velesile tukaj in tam napravljajo odvisne mirovne pogoje od vsakokratnega vojnega položaja. Mogoč bo šele tedaj, če bo tukaj in tam zmagovalo spoznanje, da ne zmaga armad, temveč le sporazum narodov napravi pot k miru.

Še enkrat se narodi kosajo za zmago. Toda izkušnja bo tudi tokrat učila, da največje zmage ne morejo prineesti miru, dokler imajo namen, da naj se sovražnik siloma podvrže volji zmagovalčevi, kajti armade se morejo premagati, celih narodov pa ni moč uničiti. Šele iz nove, krvave izkušnje, šele iz novega bridkega presenečenja bodo narodi končno prišli do spoznanja, da le ceneni sporazum, le pripoznanje pravic vseh narodov pelje do miru. In samo to spoznanje more rešiti v krvi se potaplja-joče človeštvo.

Pismo iz Prage.

2. maja 1918.

Včerajšnji dan ostane češkemu delavstvu nepozabljiv. Milijoni čeških žen in mož so praznovali na 1. maja in manifestirali za konec vojne, za razredni boj, za skupni nastop čeških socialistov in za češko državo. V Pragi je manifestiralo po sodbi c. kr. policije 120.000 oseb: »Pravo Lidu« in drugi praški dnevnik pa trde, da je bilo na majskih praških manifestacijah nad 150.000 oseb. Vsa Praga in okolica je praznovala. Sprevod je bil nad vse veličasten. Glavna shoda, tabora ljudstva, sta se vršila le dva, in sicer eden na Zofinskem, drugi na Strejskem otoku — manjših shodov pa je bilo nebroj.

Glavni govornik je bil drž. posl. Anton Němec, poleg njega so govorili še drž. posl. Klofač ter zastopnici žena Zeminova in Eksteinova. Govor s. Němca je bil zelo zanimljiv. Protestiral je proti kapitalističnim družabnim redom, ki so povzročili vso to današnjo bedo. Proglasil je, da je danes češko ljudstvo solidarno s socialisti vseh narodov in da mora socialistična internacionala zopet vzrasti. Bojujemo se za enakopravnost socialno in kulturno v državi, pa tudi v lastnem narodu. Demokracija še ni pri nas v narodu izvedena. Zadnji čas je, da prenehajo biti naše občine in naše češke javne naprave ognjišče korupcije. Pozivljal je vladujočo stranko mladočeško, ki ima vsled krivičnega volilnega reda občine in mesta v rokah, da ga delavci v teh zborih primerni vpliv. Bodočnost gre socializmu. Nemškimi socialistom ponujamo roko, da se z njimi bojujemo za dosego socialističnih idealov. — Tudi v drugih čeških mestih so bile nad vse impozantne majske slavnosti. Tako v Plzni, kjer so na shodih govorili v bratski solidarnosti za Čehe posl. Habermann in Štríbrny, za Nemce posl. Hillebrand, za Poljake Sitáček, za Jugoslovane Kniwald, za Italijane in Rumune Strumovici. Na Kladenskem je delo popolnoma počivalo. Razbalkon kladenskega magistrata je govoril s. Šmeral. Skratka, vsa Češka je slavila prvi maj. — Interesantno je stališče čeških meščanskih strank. Prvi maj sta skupno praznovali obe socialistični stranki, to je češko-slovanska soc. demokratična in češka socialistična. Češki centralisti so praznovali posebej. Češka državnopravna demokracija, to je bivši Mladočehi, so hoteli, da bi bila slavnost 1. maja vsenarodna, ali obe socialistični stranki sta odkločili to, ker 1. maj je socialistična manifestacija. Gospodje so hoteli tudi govoriti na shodih, češ, proklamirali bomo vsenarodne ideale. Tudi na to niso socialisti pristopili, kar je popolnoma prav. Sedaj njih listi skušajo majske

slavnosti omalovaževati. Agramniki so seve ludi in kriče: edino gesto nam mora sedaj biti — »lastna država«, drugo vse pride. Delavstvo seve se smeje temu, ker pozna i agrarnike i češke državnopravne demokrate.

Drugače pa je v Pragi ludo. Ni kruha. Ta teden dobi komaj polovica praških prebivalcev pol porcije, polovica pa nič! Tudi krompirja ni, ne masti in ne mesa... K vsemu pa je pogorel še v Vysočanih pri Pragi največji mlin v Avstriji, znani Odkolkov mlin, ki je bil edini te vrste. V njem je pogorelo vse polno žita. Zanimljivo je, da je pogorela vsa moka in vse žito, pogorela pa ni posušena repa, ki so jo zadnje čase zmleto primešavali med kruh. Sedaj Pražani vedo, zakaj bil Odkolkov kruh zadnje čase tako slab: mleli so v mlinu oves, med ovseno moko so mešali koruzno in pa ono iz posušene robe...

O pomlajenju in prerobenju.

Prejeli smo in objavljamo:

1.

To ni lepo!

Ako smem verjeti poročilom, ki sta jih objavila »Edinost« in »Slov. Nar.« o Cankarjevem predavanju v »Ljudskem odru« v Trstu, se je bavil predavatelj precej obširno s pomlajenjem in prerobenjem v vrstah jugoslov. soc. dem. stranke. Delo političnih strank je namenjeno javnosti, vsled česar je to delo tudi podvrženo javni kritiki. Da imajo do take kritike sodrugi večjo pravico od nesocialistov, tudi lahko razumemo. Vsaka kritika, zlasti pa javna, mora biti strogo objektivna. Še bolj mora biti objektivna, ako sodi sodrug lastno stranko. Žal, da ni vedno tako. V eni izmed svojih dram pravi Cankar, da raste na vsaki njivi med pšenico tudi hluška. To je resnica. In hluška je rasla, raste in bo, žal, rasla i nadalje tudi na naši njivi. Vedno se jo trebi in vedno raste na naši in na tujih njivah. V vsaki stranki je nekaj takih, ki ne spadajo v stranko. Tudi v naši jih je bilo in jih je morda še kaj. Kmet ne seje pšenice zato, da mu bo rasla hluška. Raste proti njegovi volji in proti njegovemu prizadevanju. Stranke nimajo nobenega interesa na tem, da se redi na njihovem zdravem telesu mrčes. Le škodo v vseh ozirih imajo, ako se vgnezdi v njihove vrste nepoštenost. Stranko našo ne zadene nobena krivda, da se je vrnilo vanjo nekaj nemškutarjev. Vsaj se ne bo trdilo, da je bilo nemškutarstvo naš strankni cilj. Nemškutarje smo imeli dolgo pred ustanovitvijo jugoslov. soc. dem. stranke. Še sanjalo se ni Slovencem o socializmu, ko so že nemškutarili. Dokler ni bilo v obmejnih krajih socialistov, so imele narodne stranke popolnoma prosto polje. Zakaj niso one organizirale delavcev, zakaj se niso potrudile dvigniti ono delavstvo iz bede in ga napraviti sposobnega za sprejem višjih narodnih idealov. Naša stranka se je podala prva med ono ubogo slovensko paro od vseh zapuščenosti in brezskrbno izročeno kapitalizmu, ki jo je izkoriščal gospodarsko in politično in silil v narodno izdajstvo. Koliko izgubljenih sinov se je povrnilo potom naših organizacij zopet v naročje svojega naroda. In koliko bi se jih bilo nedvomno potopilo v nemškem morju, da jim niso naše organizacije zagotovile gospodarski obstanek, ki je tvoril in tvori še danes edino resno odporno silo proti nemškutarstvu. Nemškutarstvo je pojav sedanjih kapitalističnih socialnih razmer. Le reven in nekulturen narod je zamogel zapasti potujčevanju. In ne bomo rešili naroda potujčevanja ne z navdušenjem ne s praznimi očitki. Potreba je silila ljudstvo v nemškutarstvo. Ako se hoče odstraniti potujčevanje je treba odstraniti potrebo. Naša stranka je to potrebo vsaj deloma odstranila s tem, da je zagotovila, delavcem v onih krajih, po-

tom svojih strokovnih organizacij, boljše gnotno eksistenco. Toda nemškutarstvo ne gre v klasije toliko med delavci, kolikor med kmečkimi ljudstvom. Kdo je kriv temu? Morda zopet naša stranka? Meni se sploh čudno zdi, da ni še nihče dejal, da smo mi slovenski socialisti krivi vsega zla, kar ga je na svetu. Res je pač, da so stopili v naše strokovne organizacije tudi nemškutarski delavci, ki so se pozneje zavlekli svoje narodnosti. Res je tudi, da bo med člani naših strokovnih organizacij še kaj nemškutarjev, ki še niso prišli do narodne zavesti. Toda, v kolikor je meni znano, ni nobenega nemškutarja politično organiziranega v naši stranki, in sicer zato, ne, ker se organizira nemškutar, ako se sploh politično organizira, v nemški socialistični stranki. Tozadejno imam prebogata izkustva.

»Pred kakimi petnajstimi leti pa so stopili v stranko izobraženi elementi. Ali njih delo je bilo težko. Delavci so gledali nanje nezaupljivo in začudeno opazovali nežuljevo roko takega novega sodruga«. Tako je govoril Cankar na predavanju. Ne, sodrugi, mladi ali stari, to ni lepo! Nimate nobene pravice govoriti tako o našem delavstvu! Zadnji bom, ki bi vam jemal pravico do opozicije v stranki in do javne kritike. Kakor jaz, kakor vsak sodrug imate tudi vi pravico delati na to, da izpremeni stranka svojo taktiko v vašem zmislu. Ali pri tem delu se ne poslužujete argumentov, ki žalijo. Na vsaki njeni raste med pšenico tudi žulka. A naše delavstvo ni bilo nikdar nezaupljivo svojim inteligentnim sodrugom. Prazne navdušenosti in slepe vere ni imelo naše delavstvo res ne napram voditeljem stranke ne napram strankinim inteligentom. Malikovanje, ki je spravilo nesocialistične množice do tega, da so videle v svojem živem maliku svoj politični program, tako malikovanje je našim delavcem res tuje. In je dobro, da je tako. Ali, kdor je videl naše delavce, s kakšnim ponosom so prištevati med svoje sodruge one redke inteligente, ki so bili v stranki in kakšne velikanske upe so gradili delavci na malo kopico naših inteligentov, ta ne more govoriti o nezaupljivosti. Še sedaj imam pred očmi prizor navdušenja, ki je zaviljal na strankinem zboru v Trstu, ko je došlo poročilo, da sprejme Cankar našo kandidaturo na Kranjskem (1907). Naše delavstvo ni svojih inteligentov le častilo, ono je bilo tudi vedno pripravljeno srkati v globokih požirkih znanje, ki so mu ga inteligentje dajali. Tržaški »Ljudski oder« je živ spomenik resnega hrepenenja našega delavstva po izobrazbi. Nobena druga stranka, nobeno drugo društvo ni bilo v stanu zbrati na predavanjih tako obilega in tako dobrega materiala poslušalcev, kakor se je zbiralo na predavanjih »Ljudskega odra«. In ta obili material, ki ni prihajal občudovati nove oblike, marveč, ki je bil vedno pripravljen piti zdrave nauke vsakega predavatelja, se je sestavljal po večini iz delavcev, iz naših delavcev. — Čistite, sodrugi, stranko. Trebite, kar je v njej slabega. Pravico in dolžnost imate. Dokazite z resnimi argumenti, da so vaši nazori boljši od onih, ki imajo sedaj v rokah strankino vodstvo. Pri tem pa bodite objektivni in ne govorite takih stvari, ki niso resnične.

Iv. Sokol.

Politični pregled

= **Manifest nemške socialne demokracije.** Načelstvo socialno demokracijske stranke in predsedstvo kluba socialnodemokracijskih poslancev sta izdala delavstvu oklic, v katerem se poudarja, da je vsled odgoditve parlamenta izločen vpliv poslanske zbornice na organizacijo prehrane in na vnanjo politiko, ter prepričen vpliv na izpremembo zakona o pomožni službi in na celo vrsto drugih zakonskih osnov. Parlament je odgoden, ker vlada ni zmogla ga voditi in ker se boji debati o cesarjevem pismu in o odpustu grofa Czernina. Vlada sicer še zatrjuje, da se ne namerava poslužiti § 14., a posledice njenega koraka jo bodo pogonale morebiti dalje kakor sama misli. Če hoče vlada vpostaviti absolutizem in vladati zopet po Stürgkhovi metodi, bo delavstvo prisiljeno na boj za ljudske pravice. Oklic konča s pozivom, naj bo delavstvo pozorno in pripravljeno, vstopiti energično v boj, če bodo razmere to zahtevale.

= **Predržnost.** Pod tem naslovom piše graški »Arbeiterwille« o protestu štajerskega deželne odbora proti jugoslovanskemu gibanju. Znano je, da posluje štajerski deželni odbor že tri leta brez vsake zakonite podlage. Deželnemu zboru, ki ga je izvolil, je že davno

potekla doba, zato je tudi deželni odbor pravno ponehal. Ta politični mrtvec izjavlja sedaj: »Deželni odbor vojvodine Štajerske kot vrhovna avtonomna oblast za celo deželo, izraža svoje prepričanje, da se mora ustanovitev samostojne jugoslovanske države, kakor jo zahtevajo jugoslovanski poslanci v svoji deklaraciji z dne 30. majnika 1917, smatrati kot nevarnost za nadaljnji obstoj monarhije. Ker bi se ob ustanovitvi samostojne jugoslovanske države morala razcepiti štajerska dežela, smatra štajerski deželni odbor za svojo dolžnost, da svari pred težkimi škodami, ki pretijo celi deželi v gospodarskem, nemškemu prebivalstvu Spodnje Štajerske pa v narodnem oziru.« Da je to drznost izprožil g. Stallner, je končno umljivo, ker se tega gospoda itak ni moglo nikdar porabiti za drugo, kakor za nerodno kričanje. Deželni odbor pa bi storil boljše, če bi ne spominjal na svojo eksistenco in bi se vsaj omejil na tiho upravljanje, ako že nima časa, da odloži funkcije, ki nima nikake podlage več. Sicer je pa popolnoma vse eno, kaj ti gospodje mislijo, ki nimajo nikogar za seboj in ki niso vprašali ne široke plasti nemškega naroda in ne one slovenskega, da bi povedale svoje mnenje o vplivih jugoslovanske države, a je tudi popolnoma nepomembno za daljnji razvoj. Zadnji so, ki se bodo mogli upirati toku dogodkov.

= **Svarilo čeških članov gosposke zbornice.** Člani gosposke zbornice češke narodnosti objavljajo izjavo, v kateri izražajo zvestobo napram vladarju. Vstrajajoč pri načelu nedotakljivosti monarhije naglašajo državnopravne želje v zvezi s pravico samoodločevanja vseh narodov. Izjava zaključuje z energičnim protestom proti napadom grofa Czernina proti češkemu narodu in pavšalnim sumničenjem njegovih pripadnikov, in svari vlado pred enostranskim, protustavnim posezanjem v narodna in državnopravna sporna vprašanja Češke po željah in interesih kakkega naroda.

= **Proračunski provizorij.** Na podlagi cesarskega pooblastila je vlada dne 3. maja predložila poslanski zbornici zakonsko osnovo državnega proračuna za dobo od 1. julija do 31. decembra 1918. Ker v slučaju odgoditve zbornice predložene zakonske osnove ne ugasnejo, se bo parlament, ko se zopet sestane, bavil nاپرېج s proračunskim provizorijem.

= **Nemčija in Rusija.** Kakor poroča petrografska brzojavna agentura, je dne 26. aprila sprejel predsednik glavnega izvršilnega odbora sovjetov ruske zvezne republike, Sverdlov, nemškega poslanika grofa Mirbacha, ki je izročil poverljivo pismo nemške vlade. Tekom razgovora se je obojestransko izrazila želja, da se med obema državama razvijejo prijateljski odnosi in da se v prihodnje opusti vse, kar bi moglo skaliti prijateljsko razmerje in ogroziti mir.

= **Prevrat v Ukrajini.** Wolffovemu uradu se poroča iz Kijeva: V Kijevu se je vršilo dne 29. aprila veliko kmečko zborovanje, katerega se je udeležilo okoli 7000 kmečkih posestnikov iz cele Ukrajine. Ta kmečki zbor je ostro izražal svojo nezadovoljnost s politiko dosedanje vlade. Po burni debati je zbor sklenil, naj vlada odstopi, naj zaključi centralno rado; konstituenta, ki je bila sklicana na dan 12. maja, pa naj se preloži na nedoločen čas. Obenem je zbor proglasil za hetmana generala Skoropadskega. Nova vlada je sestavljena večinoma iz »kadetov« (Miliukova šola) dočim ekstremne skupine v kabinetu sploh niso zastopane.

= **Avstrijska ali italijanska ofenziva?** Zadnje dni je postal artiljerijsko delovanje na italijanski fronti zelo živo in narašča od dneva do dneva. Pričakovati je važnih dogodkov. Do resnih spopadov infanterije še ni prišlo, izvzemši manjše praske, ki pa nimajo posebnega pomena. Topniški ogenj pa narašča od časa do časa do bobnajočega ognja. Na podlagi opazovanj se poroča, da se angleški in francoski ladijski topovi se nahajajo na italijanski fronti, da pa avstro-ogrski artiljerija očividno prekaša italijansko topništvo. General Diaz je na ogroženih točkah zbral baje močne čete, ki so bile tekom aprila sklicane pod orožje. Cesar Karel je zadnje dni obiskal čete na benečanski fronti.

= **Gospodarska pogajanja med Švico in entento.** Med Švico in zastopniki aliranih vlad je bila te dni sklenjena nadaljnja gospodarska pogodba, po kateri mora dobaviti Švica aliranim državam tekom osmih mesecev gotove lesne izdelke, za kar se ji priznavajo važne koncesije za preskrbo z živili. Pogodbo bodo morale še ratificirati vse udeležene vlade.

= **Nova ojačenja za sovražno armado na zapadu.** V Abbeville na francoskem se zadnje dni vršil vojni svet aliranih držav. »Petit Journal« poroča, da so zastopniki Anglije in Združenih držav naglašali potrebo ojačenja za padne fronte. Imenovani državni hosta storili vse, da se da generalu Fochu na razpolago potrebnih ojačenj in zadostno množino vojnihi sredstev.

= **Lloyd George o vojnem položaju.** V razgovoru z zastopnikom Reuterjevega urada je angleški ministrski predsednik izjavil na vprašanje, kakke utise je prinesel z bojne fronte: Govoril sem z generali Foch, Petain, Pershing, Byng-Rawlinson in z drugimi častniki. Vsi so polni zaupanja. Videl sem tudi vrsto polkov, častnikov in moštva, ki so v zadnjih tednih imeli trde boje na bojni črti. Njihovo zaupanje je veliko. Nisem pa našel nobenega pacifista in nobenega pešmista med njimi. Negleda na nesrečne dogodke prvih dni nemške ofenzive, katerih ne priklivajo, so vsi popolnem prepričani o končni zmagi. Če Nemci osvoje še kaj ozemlja, bodo plačali za to visoke obresti. Generali so prepričani, da bodo Nemci svojo ofenzivo še obžalovali, ako jo ne obžalujejo že sedaj.

= **Volitve na Portugalskem.** Iz Lizbone poročajo: Paes je dobil od 680.000 glasov 600.000 za predsedniško mesto. Nova zbornica se sestoji iz 155 poslancev, od katerih jih je 101 pristaev vlade, 34 monarhistov, 4 katoliki, 4 integristi in 2 neodvisna. V senat, ki obstoji iz 77 članov, je bilo izvoljenih doslej 48 vladnih pristaev in 12 monarhistov. Kabinet bo nov, ker pride Paes kot končni predsednik vojnega portfelja in zunanjih zadev v poštev.

= **Američanov** je prispelo na francosko fronto že okoli 250.000 do 300.000 mož.

Dnevne beležke.

— **Letošnji mesec maj** smo pričeli z »rdečim tednom« za »Naprej«. In če pregledamo delo enega tedna? Uspehe imamo, razveseljive uspehe! Toda počivati še ne smemo. Iz rdečega tedna napravimo

rdeči mesec maj!

»Naprej« moramo utrditi. Tiskarna nam prezentira vsak teden večje račune in ogromna bremena bomo zmagovali le tedaj, če dobimo dovolj naročnikov. Minil je prav danes prvi rdeči teden; storili smo, kar je bilo mogoče v tem kratkem času. Toda delo za »Naprej« še ne preneha. Od moža do moža pojdemo; imamo znanje in prijatelje; kdo še ni naročnik? Prihajamo v delavnice s tovariši skupaj, veselimo se v prijetnih družbah znancev in prijateljev; tudi med njimi poiščimo naročnike za »Naprej«. O delu, o gibanju, o načelih delavskega pokreta na Slovenskem in drugod mora biti informiran vsak delavec, poznati mora stremenje delavstva iz svojega lista, ne pa iz meščanskega časopisja, ki namenoma prinaša zavita in često povsem neresnična poročila. Kdor podpira tako časopisje, kdor veruje zlobnim poročilom naših nasprotnikov sicer se pa ne briga za delo svoje lastne stranke in organizacije, ta ne zasluži nobenega spoštovanja in je podoben jagnjetu, ki išče rešitev pri volku. Kdor zaničuje in omalovažuje delavsko gibanje, je sovražnik delavstva; le kdor spoštuje načela stranke, kdor posveča svoje sile organizaciji, napredku delavstva, je poštenjak, ki ga delavstvo more prištevati med svoje pripadnike.

— **Ljudski oder** naznanja, da je društvena knjižnica odprta ob nedeljah od pol 10. do 11. zj. ob četrkih od 6. do 8. zvečer. Pri tej priliki prosi ponovno, da bi se mu darovalo kakšno knjigo, ki morda leži kje zaprašana, in dobro bi bilo, da pride v roke mladine in delavstva. Članov šteje društvo že okoli 150, ki marljivo čitajo, knjig pa primanjkuje. Torej prosimo. Zadostuje dopisnica z naslovom, po knjige pošlje odbor. — »Lj. oder« je sprejel dosedaj na darovih: Vesela družba po Grošljevem predavanju nabrala 41 K 92 vin., preplačila pri Cankarjevem predavanju 20 K 40 vin. Iz tega je razvidno, koliko umevanja je zadobil »Lj. oder«, to socialistično kulturno društvo, med občinstvom. Hvala darovalcem, živeli nasledniki! — Prihodnje predavanje bo v nedeljo 12. maja ob 11. zjutraj. Predava zdravnik dr. A. Zalokar o: »Človeški krvi«.

— **Predavanje Al. Štebijeve** je uspelo kar najbolje. Kljub neugodnemu vremenu se je velika dvorana »Delavskega doma« napolnila do zadnjega sedeža. Poslušalci, večinoma naše žensktvo, je pazno sledilo jasnim izvajanjem predavateljice, ki je v svojem predavanju krenila nekoliko v stran od razhojene poti obligatnih

feministini. Prav je, da ženska zahteva enako pravnost z moškimi, ali ta enakopravnost naj se ne istoveti z zahtevami gotovih ženskih krogov, ki hočejo, da naj ženska opravlja iste poklice, iste službe, ista dela, kakor moški. Morda, demokratična doba uči drugače. Uči, da naj ženska zahteva predvsem vse, popolnoma vse pravice v onih poklicih, ki ji je odkazala priroda. In tu pride v prvi vrsti v poštev materinstvo, ki — prav razumljeno in prav izvrševano — podaja ženski neobičajno moč; podaja silo, ki se mora projicirati na vsa socialna — politična vprašanja. Naloga slov. ženstva v demokratični dobi je materinstvo, ki rodi, a tudi vzgaja zarod. Za to poslednjo pravico naj se ženstvo v prvi vrsti zanima. Predavateljica je za svoja prepričevalna izvajanja žela obilo in zaslužno pritrjevanje.

— **Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Idrija** priredi svoj X. občni zbor za leto 1917, dne 12. maja ob 9. uri dop. pri c. kr. okr. sodišču v sodni dvorani št. III. z običajnim dnevnim redom. Ob nesklepnosti se vrši pol ure pozneje nov občni zbor ob vsaki udeležbi. Odbor vabi s tem člane in prijatelje društva.

— **Krekova slavnostna akademija „Glasbene Matice“** je v trikratnem izvajanju za Krekov spomenik donesla čistega dobička 7020 48 K.

— **Koncert klasične in moderne češke pesmi** priredi v četrtek, dne 9. majnika, v »Unionski« dvorani v Ljubljani najslavnejša češka altistinja, koncertna in operna pevkica »Narodnega divadla«, gospa Olga Borová-Valoušková iz Prage. V soboto, 11. t. m., pa priredi ravno tam koncert svetovnih klasikov. Sodeloval bo obkurnat češki skladatelj in klavirski virtuoz gosp. Jaroslav Jeremiáš. Predprodaja vstopnic je v trafiki v Prešernovi ulici.

— **Ponarejeni kronski bankovci.** V prometu krožijo ponarejeni kronski bankovci. Podobni so popolnoma originalom, vendar se od njih v nekaterih malekosti razločujejo. Glavni razločki so naslednji: Obraz obeh idejnih slik je nejasen, na čelu, licu in bradi pa se nahajajo bele lise. Na zadnji strani je številka 1 znatno bolj široka, kakor na pristnem bankovcu. Mesto Kopoh stoji Koroh, mesto bestraf gestrafi. Na besedi törvény manjka na e naglas.

— **Karlov teden** v Ljubljani so preložili na mesto od 5. do 11. t. m. na čas od 12. do 18. t. m.

— **Požar.** Te dni se je vnel kozolec posestnika Ivana Hribarja v Vnanjarih pri Trebeljevi na Dolenjskem. Ogenj se je hitro razširil na sosednja stanovanjska in gospodarska poslopja. Kakor tudi na ono sosedo Josipa Marolta. Kar je dosegel ogenj, je pogorelo do golega zidovja, mnogo gospodarskega orodja in velike zaloge slame. V ognju je Hribarju poginila telica in domači pes. Zažgali so najbrže otoci, ki so se igrali. Škode ima Hribar 24.000 kron, Marolt pa 12.000 kron.

— **V Levicu pri Poljčanah** je v soboto umrl vlakovodja južne železnice Gašpar Strmšek v 43. letu svoje dobe. Pokojnik je bil dober sodrug, zvest član strokovnega in pravovarstvenega društva ter pri vseh tovariših in znancih jako priljubljen. Bodi mu zemlja lahka! Vsem sorodnikom pa naše sožalje.

— **Poverjenikom in članom Slovenske Matice.** Tajništvo prosi vse gospode poverjenike, da bi čimprej pobrali za tekoče leto članarino, ki mora biti po pravilih plačana v prvi polovici vsakega leta. Po sklepu izrednega občnega zbora, ki se je vršil zadnjega februarja t. l., znaša vsled splošne draginje zvišana letnina 8 kron, ustanovnina za posameznika 200 kron, za društva, obitelji, knjižnice itd. 400 kron. — Knjižni dar Slovenske Matice bo obsegal letos največ 2 knjigi. Gotovo izide XXVII. zvezek Zabavne knjižnice z zbirko novel priznanega pisatelja Ksaverja Meška, in skoro gotovo tudi XXII. zvezek Knezove knjižnice z znanstvenim in leposlovnim gradivom. Posebne težave so z nabavo papirja, prekomerno pa so narasli tudi drugi stroški. Matica za čas vojske ne more na dan s tako številnimi izdanimi kakor pred vojsko, zato pa je odbor mislil naprej in že potrebno ukrenil, da se Matično delovanje pospeši in poglobi in da bo mogoče po vojski čim živalnejše in obširnejše izdajanje dobrih in pravih, narodu in njegovi kulturi res koristnih knjig. V ta namen je povišal književnikom znatne honorarje in razpiše v kratkem več izdatnih nagrad za prvovrstna znanstvena in leposlovna dela. Imejmo pred očmi, da je Matica društvo, ki nima nič z daleka toliko premoženja, da bi bilo mogoče kriti stroške le deloma z obrestmi lastnega kapitala. Popolnoma je odvisna od svojih članov. Čim več je teh, tem obsejnejše in

uspešnejše je lahko njeno kulturno delo, čim manj jih je, tem bolj je treba skrajšati delokrog. Res je, da je priskočilo Matici po razpustu na pomoč mnogo zavednih slovenskih mož in žena z večjimi in manjšimi darili, toda svota teh daril še od daleč ni taka, da bi bila dovolj izdatna za kulturno društvo, kakoršno je in mora biti Slovenska Matica. Prosimo za to vse gospode poverjenike, naj nabere Matici čim več članov — letnikov in ustanovnikov in naj sprejemajo tudi rodoljubna preplačila enako hvaležno, kakor so jih sprejemali leta 1917. V pretečenem letu je imela Matica dobrih 4000 članov. Dvignimo njihovo število v tekočem letu za še enkrat toliko! Vsak, ki mu je pri srcu slovenska stvar, naj pristopi sam in pridobi tovariše in tovarišice, naša cenjena poverjeništa naj nastopijo s krepkim in odločnim delom. Obračamo se do pravih rodoljubov in rodoljubkinj zlasti v vseh tistih krajih, kjer še niso ustanovljena poverjeništa Slovenske Matice. Vabimo jih, da prevzamejo poverjeništa sami, ali naj pridobe in javijo koga, ki bi ta kulturni posel drage volje prevzel. Pisarna Matice ju bo takoj poslala potrebna navodila in tiskovine. Za osebne pomenke je tajništvo na razpolago vsak delavnik od 3. do 5. popoldne.

— **Člani Vojne zveze** v Ljubljani in okolici naj gredo v prodajalne pogledat vsak dan, kaj je za nje razdeliti. V prodajalnah Konz. društva za Ljubljano in okolico je to na posebnih razpisih. V drugih bo najbrže prav tako.

— **Slab kruh.** Z Gline nam piše naročnik: Zadnje čase se dogaja, da dobivam iz mestne pekarnje tako sežgan kruh, da je na mestu, da se pritožim. Imam famulijo 8 ljudi. Imel bi prejemati hlebočke po 70 dkg, dobim pa prečesto take, ki vagajo le 54, 55, 56 in 58 dek. Res je kruh slab, ali, kaj se hoče — če ga dobim 20 dek manj, je to hudo za mojo družino. Prosim, da to objavite, da se v mestni pekarni napravi red.

— **Kako si je pomagal do konjskega mesa.** Iz Nemškega Broda pišejo: Policija je prišla tukajšnjega konjskega mesarja Franca Bole-slava, njegovo ženo in pomočnika Matevža. Boleslav je pokladal s svojim pomočnikom konjem raznih posestnikov z arzenikom zastupljeno seno, da bi dobil tako čim več množin konjskega mesa. Obenem je zbolelo tudi nekaj oseb, ki so uživale pri mesanju Boleslavu kupljene konjske salame, zaradi zastupljenja. Tako so prišle tudi oblasti tej lopovščini na sled.

— **Justica v Lipskem.** Sodišče v Lipskem je obsodilo delavko v municijski tovarni na 70 M ali 14 dni zaporu, ker je kupila kruh za tri tedne (!) naprej in ga je snedla. Nato — ali mogoče od tega kruha? — je obolela in v bolnici so prišli na sled njenemu „zločinu.“ Čudno, da jo niso tudi obsodili na „izgubo časti“

— **Znamenje, da smo lačni.** Železniški čuvaj v Lipnici je pustil natisniti inserat, v katerem išče dvanajstletnega, poštenega dečka sinomašneje družine h kravi, in sicer po šolskem pouku, katerega more obiskovati v Lipnici. Upravništvo lista je kmalu dobilo dopisnico, da se inserat ustavi, ker ni došlo nič več kakor 79 pisem, sedem od teh je bilo celo ekspresnih. Največ jih je bilo iz rudarskih krajev, kar dokazuje, da je tam prehranjevanje otrok ena izmed najtežjih nalog.

— **Strašni roparski umor na Dunaju.** Ob belem dnevu se je izvršil v sredo zadnjega tedna na Dunaju strašni roparski umor. Čevljarskega mojstra Alojzija Malya, ki je imel v Reinprechtsdorferci majhno delavnico, je v sredo popoldne umoril neki mož, ki se mu je približal s pretvezo, da mu preskrbi živila. Ropar je prerezal nesrečni žrtvi vrat in ga oropal, na kar je zapustil delavnico in izginil. Prej je pa še poslal slučajno navzočo petnajstletno čevljarjevo sestrnico s pis-mom na izmišljen naslov, da prinese obljubljena živila. Ko se je vrnila deklica, seveda brezuspešno domov, je bilo roparsko delo že izvršeno in ropar, ki ga je deklica precej dobro opisala, je med tem izginil. Našli so vlomljene omare, kaj je vse ropar odnesel, pa do sedaj še niso mogli dognati.

Vojna.

Dunaj, 6. maja. Uradno se razglašajo: Živalno artiljerijsko delovanje na italijanski fronti traja dalje. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 6. maja. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Na flanderskem bojišču smo izvedli uspešna podjetja. Sovražni delni napad pri Loere se je izjalovil. Zjutraj ljut artiljerijski ogenj med Ypernom in Bailluilom. Po dnevu le obstreljevanje naših pozicij ob Kemmelu. Na

severnem bregu Lyse, ob kanalu La Bassée in v posameznih odsekih bojišča ob Sommi proti večeru naraščajoč topniški ogenj. V spopadih z Amerikanci pri Blamontu in s Francozi ob Hartmannsweilerkopfu smo ujeli znatno število sovražnikov. — Z ostalih bojišč nič novega. — Ludendorff.

Shodi.

Celje. V soboto se je vršil v Celju takorekoč improviziran sestanek, katerega so se udeležili slov. delavci skoro vseh tovarn in železnice. Na sestanku je poročal soodr. Petejan, ki je v daljšem govoru opisal položaj delavcev, v katerem se nahajajo tudi celjski delavci vsled pomanjkanja dobre organizacije. Govor poročevalca je napravil na vse navzoče najboljši vtisk. Navzoči so sklenili enoglasno, da naj se takoj ustanovi krajna politična organizacija jugoslov. soc. dem. stranke za Celje in okolico. V provizorični odbor so bili izvoljeni sledeči sodruzi: Vrečko Ivan, predsednik; Mlinar Edvard, tajnik; Lokovšek Matija, blagajnik; Žgank Josip, Kragelj Ivan, Košir Maks, Ger-madnik Franc, Orosel Vinko in Vidic Karol, odborniki. Sklenili so tudi, da naj se v najkrajšem času skliče javen shod vseh slovenskih delavcev iz Celja in okolice. Tudi več novih naročnikov za »Naprej« se je priglasilo. Celjski sodrugij! Temelj organizacije ste postavili, sedaj je Vaša dolžnost da agitirate, da izraste mogočna politična in strokovna organizacija, potem katerih boste izboljšali svoje žalostne razmere; kakor tudi si pridobili nekaj več svobode. Na delo za našo organizacijo.

Pasja Vas pri Večanju. V nedeljo se je vršil pri nas naznanjeni shod, katerega se je udeležilo lepo število rudarjev in njihovih družin. Na shodu je poročal soodr. Petejan, ki je v daljšem govoru razpravljajo o delavskem položaju za časa vojne ter o potrebi dobre strokovne in politične organizacije. Navzoči so govorniku pritrjevali ter je takoj po shodu pristopilo več novih članov v rudarsko organizacijo. Drugi so obljubili, da bodo pristopili in tudi pri drugih agitirali. Shod je dosegel popoln uspeh.

Zadnje vesti.

Nemška navtična akademija v Trstu.

Dunaj, 6. maja. Jugoslovanski klub je izročil vladi glede nameravane ustanovitve nemške navtične akademije v Trstu poseben memorandum, v katerem odločno ugovarja tozadevnim vladnim nameram.

Razpoloženje v češkem taboru.

Praga, 6. maja. V češkem taboru se množe protesti proti ustanovitvi okrožnih glavarstev. Kakor češko časopisje se izjavljajo tudi razne politične in avtonomne korporacije odločno proti vladni akciji naglašajoč, da bi bila vsled izvršitve vladnega programa raztrgana enotnost v upravi Češke. Nasproti vladi zavzemajo skrajno opozicijsko stališče.

Volilna reforma na Ogrskem.

Budapešta, 6. maja. Jutrišnji uradni list bo objavil cesarjevo ročno pismo ministrskemu predsedniku dr. Wekenleju, v katerem se povdaja velika naloga izpopolnjenja ogrske narodne države. V dosegu tega velikega cilja je treba napeti vse moči naroda in zaradi tega je nujno potrebno razširjenje volilne pravice v medsebojnem sporazumljenju in v smislu, kakor je že označeno v cesarjevem ročnem pismu z dne 28. aprila 1917. Cesar izraža željo, da se odobreni program popolnem izvrši v medsebojnem sporazumu; če bi pa to ne bilo mogoče, se ministrski predsednik pooblašča, da razpusti državni zbor in razpiše nove volitve.

Sodelovanje socialistov v ukrajinski vladi.

Dunaj, 6. maja. General Gröner, šef generalnega štaba, je sprejel v Kijevu odposlanstvo ukrajinske socialistične stranke. Zastopnik socialistov Jeffrenov je izjavil, da je njegova stranka pripravljena sodelovati pri vladi.

Petrolejski monopol v Rumuniji.

Berlin, 6. maja. V Rumuniji je uveden petrolejski monopol, v katerega upravi so zastopniki Nemčije, Avstro-Ogrske in Rumunije z nemško večino. Obrat ostane samostojen. V prihodnjih dveh letih bo Rumunija svoje žito prodajala le Nemčiji, ki si je zagotovila pravico prednakupne še za nadaljnjih pet let.

Bukareški mir podpisan.

Berlin, 6. maja. Mirovna pogodba bo podpisana najpozneje jutri zvečer. Ovir, ki so zavlačevale podpis pogodbe so bile tem večje, ker je kralj Ferdinand opetovano poskušal, da doseže med Nemčijo in Avstro-ogrske nesoglasje.

Bela garda ogroža Petrograd.

Geni, 6. maja. Iz Štokholma javljajo, da je prekoračila Bela garda rusko mejo. Nje patrole se približujejo letoviščema Sestrorecim in Pargolovu, ki sta oddaljena od Petrograda 20 kilometrov.

Lugano, 6. maja. »Corriere della sera« poroča iz Petrograda: Z ozirom na nevarnost ki preti od strani Bele garde, se nahaja Petrograd v obrambnem stanju. Orambo Petrograda je prevzel general Schwarz.

Amerikanski socialisti v Parizu.

Pariz, 6. maja. Maršal Joffre je sprejel danes ameriško odposlanstvo. Predsednik Guilbert je izrazil upanje, da bo konferenca rodila obilo sadu za socialistično stranko in za deželo. Vodja odposlanstva, James Wilson, je izrazil željo, naj bi konferenca postala simbol tesne zveze socialistov obeh republik. James Wilson je izjavil, da se ameriški socialisti z nemškimi ne bodo pogajali, dokler stoji le eden nemški vojak na francoskih tleh. Renaudel je izrazil svojo radost, da »naš skupni cilj meri le na dosego trajnega pravega ljudskega miru, miru pravice in svobode.

Demonstracije proti brambni dolžnosti na Irskem.

London, 6. maja. V Limericku in Watherfordu so se vršile v nedeljo delavske demonstracije proti brambni dolžnosti, katerih se je udeležilo tisoče ljudi. V East-Mayo se je udeležilo protestnega shoda 15.000 ljudi, na katerem so govorniki in irski voditelji odločno protestirali proti uvedbi brambne dolžnosti na Irskem.

Aprovizacija.

Aprovizacija strank, ki se priselijo v Ljubljano in potnikov. Stranke, ki se priselijo v Ljubljano in potniki, ki bivajo le začasno v Ljubljani in ki hočejo dobiti v Ljubljani izkaznice za živila, morajo predložiti mestnemu magistratu potrdilo županstva svojega prejšnjega stalnega bivališča, da so se tam odglasili, ter da ne dobe nobenih živil oziroma izkaznic za živila, ker sicer tudi v Ljubljani ne dobe nobenih izkaznic za živila.

Marmelada za Vič. Stranke z Viča, ki imajo rumene izkaznice ubožne akcije zaznamovane s črko B ali C prejmejo v sredo, dne 8. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: Stranke z rumenimi izkaznicami B od 8. do 9. uro štev. 1 do 120, od 9. do 10. ure štev. 121 do konca. Stranke z rumenimi izkaznicami C: od 10. do 11. štev. 1 do 120, popoldne od 2. do 3. štev. 121 do 240, od 3. do 4. štev. 241 do 360, od 4. do 5. štev. 361 do konca. Vsaka oseba dobi pol kg, kilogram stane 2 krone.

Prodaja moke za stranke. Stranke dobijo moko od srede 8. t. m. do vštete sobote 11. t. m. Na vsako izkaznico se dobi en četrt kg moke za kuho. Kilogram stane 66 vinarjev. Na zapadle odrezke se moke na bode več dajalo. Ostanek moke je napovedati zanesljivo v ponedeljek 13. t. m.

Jajca za I. okraj. Stranke I. okraja dobe jajca v sredo, dne 8. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. (Vhod skozi glavna vrata). Jajca bodo prodajali po 70 vinarjev komad popoldne od 8. do 11. popoldne od 2. do 5. ure. Vsaka stranka mora prinesiti s seboj nakazilo za mast. Za vsako osebo dobi največ 10 jajc.

Meso na zelene izkaznice B štev. 1 do 1200. Stranke z zelenimi izkaznicami B štev. 1 do 1200 prejmejo meso po znižani ceni v sredo, dne 8. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Do-

ločen je tale red: od 1. do pol 2. štev. 1 do 120, od pol 2. do 2. štev. 121 do 240, od 2. do pol 3. štev. 241 do 360, od pol 3. do 3. štev. 361 do 480, od 3. do pol 4. štev. 481 do 600, od pol 4. do 4. štev. 601 do 720, od 4. do pol 5. štev. 721 do 840, od pol 5. do 5. štev. 841 do 960, od 5. do pol 6. štev. 961 do 1080, od pol 6. do 6. 1081 do 1200.

Meso na zelene izkaznice B štev. 1201 do konca. Stranke z zelenimi izkaznicami B štev. 1201 do konca dobe meso po znižani ceni v sredo dne 8. t. m. popoldne na Poljanski cesti štev. 15. Določen je tale red: od 1. do pol 2. štev. 1201 do 1320, od pol 2. do 2. štev. 1321 do 1440, od 2. do pol 3. štev. 1441 do 1560, od pol 3. do 3. štev. 1561 do 1680, od 3. do pol 4. štev. 1681 do 1800, od pol 4. do 4. štev. 1801 do 1920, od 4. do pol 5. štev. 1921 do 2040, od pol 5. do 5. štev. 2041 do 2160, od 5. do pol 6. štev. 2161 do 2280, od pol 6. do 6. štev. 2281 do konca.

Ješprenj in kaša na rumene izkaznice C. Stranke z rumenimi izkaznicami C prejmejo ješprenj in kašo v petek, dne 10. in v soboto, dne 11. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: v petek, dne 10. t. m. dopoldne od 8. do 9. štev. 1 do 200, od 9. do 10. štev. 201 do 400, od 10. do 11. štev. 401 do 600, popoldne od pol 2. do pol 3. štev. 601 do 800, od pol 3. do pol 4. štev. 801 do 1000, od pol 4. do pol 5. štev. 1001 do 1200, od pol 5. do pol 6. štev. 1221 do 1400. V soboto, dne 11. t. m. dopoldne od 8. do 9. štev. 1401 do 1600, od 9. do 10. štev. 1601 do 1800, od 10. do 11. štev. 1801 do 2000, popoldne od pol 2. do pol 3. štev. 2001 do 2200, od pol 3. do pol 4. štev. 2201 do 2400, od pol 4. do pol 5. štev. 2401 do 2600, od pol 5. do pol 6. štev. 2601 do konca. Vsaka oseba dobi 30 dkg ješprenja in 30 dkg kaše, kar stane skupaj 30 vin.

Slanina na rumene izkaznice D. Stranke z rumenimi izkaznicami D prejmejo slanino in sicer po en četrt kg na osebo, kilogram stane 16 kron, v sredo, dne 8. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 8. do 9. štev. 1 do 100, od 9. do 10. štev. 101 do 200, od 10. do 11. štev. 201 do 300, popoldne od 2. do 3. štev. 301 do 400, od 3. do 4. štev. 401 do 500, od 4. do 5. štev. 501 do konca. Stranke morajo prinesiti s seboj tudi nakazila za mast.

Razno.

* Osepnice na Dunaju se širijo v zadnjem času. Tekom aprila so dognali devet slučajev. Zanesli so jih baje od zunaj.

* Plače dunajskih mestnih uslužbencev in uradnikov. Dunajska mestna občina je dala svojim uradnikom in uslužbencem nove draginjske doklade v višini 8.5 milijonov kron. Dosedaj znašajo draginjske doklade 60 milijonov kron, plače uradnikov in uslužbencev pa 190 milijonov kron.

* Hroščavo leto imamo letos. Komaj sonce le nekoliko ogreje zemljo, leta ta mrčes po zraku, kakor da bi rojile čebele. Ker je kurja piča zelo draga in jo je težko dobiti, bodo hrošči prav dobro služili perutninarjem.

* Prodajal je viržinke iz lesa. V Lincu je prodajal nekaj mož po gostilnah viržinke, po kroni. Viržinke pa niso »vlekle« — bile so mesto iz tobaka iz mehkega lesa in ovite s papirjem. Goljufa, ki je delal s tem prav lepe dobičke, še niso prijeli.

* Ločitveno vprašanje zakoncev na Angleškem. Na Angleškem se pritožujejo, da vedno bolj primanjkuje sodnikov. Število ločitvenih procesov je tako naraslo, da uradi, ki rešujejo te procese, ne zadoščajo več, ker ne morejo ugoditi vsem »povpraševanjem« v zadevah ločitve. Razmere so postale tako resne, da se bavijo sedaj z vprašanjem, če bi ne bilo prav, da se postavijo za

sodnike v ločitvenih zadevah civilni uslužbenci. Sicer se zdi, da občutijo možje zakonski jarem mnogo bolj, kakor žene, ker je moških tožb radi ločitve petkrat več, kakor ženskih.

Listnica uredništva.

J. P. Idrija. Preberite brošuro »Narodno vprašanje in Slovenci«. Dobi se pri upravi »Napreje«.

Oskar K. v C. Priporočamo vam knjižici VII. in VIII. biblioteké »Praktischer Führer durch die österr. Gesetzgebung«. Dobi se na Dunaju pri I. Brand & Co. Tam najdete odgovor na vaša vprašanja.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Roman**RIM ali MATI**

dobi v dar

vsak zaupnik, ki pridobi »Napreje« deset novih naročnikov.

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je v soboto 4. t. m. umrl v Leviču pri Poljčanah naš brat in stric

Gašpar Strmešek

vlakovodja južne železnice

v 43. letu svoje dobe.

Pogreb se vrši danes iz hiše žalosti v Leviču.

Levič-Ljubljana, 7. maja 1918.

Žalujoči ostali.

Učenko**sprejme šivilja.**

Kje, pove upravništvo.

Išče se**raznašalca ozir. raznašalko**

za raznašati »Arbeiterwille« v Šiški.

Nadomestilo mila

za pranje perila, izborna peneče in prekaša vse dostle v prometu se nahajajoče izdelke, 1 zavoj 4. 1. 5 kg K 12, 1 zavoj z 10 kg 23. Preprodajalec dobe popust pri naročbi celoga zaboja z 250 kosi. Belo mineralno milo za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoj 32 kosov K 14. Nadomestek za toaletno milo v raznih barvah, lepo dišeč, 1 zavoj 32 kosov K 18. Toaletno milo s finim vonjem, roza barve, 1 zavoj 24 velikih kosov K 18. Razpošilja po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoj vsake vrste. Izvozno podjetje M. Jünker v Zagrebu 40, Petriška ul. 3/III, tel. 23-27.

— Delniška glavica —
K 10.000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani.

Poslovnica c. kr. avstr. razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. č. v Ljubljani) in Celju

Rezervni fond i okroglo
K 2.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, finančna erarične dobave in dovoljuje aprovizacijske kredite